

2.2 SILD SØR FOR 62°N

2.2.1 FISKET I 2009

Tabell 1 gir en oversikt over kvoter, oppfisket kvantum og førstehandsverdi i 2009 fordelt på de ulike fartøygruppene i fisket etter sild sør for 62°N. Vi ser at 107,4 % av totalkvoten ble utnyttet, hvilket innebærer at kvoten ble overfisket med 3 941 tonn. Estimert bifangst av sild i industritrålfisket utgjorde 2 576 tonn over avsatt kvantum. Trålgruppen har en bifangst på 2 569 tonn over det estimerte kvantum. Dette er hovedsakelig bifangst i trålfisket etter kolmule og øyepål.

Tabell 1: Fangst (tonn) og førstehandsverdi (1.000 kr) i fisket etter sild sør for 62°N i 2009

Fartøygrupper	Kvote (tonn)	Antall fartøy som har deltatt i fisket	Oppfisket kvantum (tonn)	Andel fangst (%)	Rest (tonn)	Utnyttelse (%)	Verdi (1.000 kr)
Ringnot > 90 fot	38 861	80	38 204	66,6 %	657	98,3 %	133 507
Ringnot 70-90 fot	2 481	15	2 716	4,7 %	- 235	109,5 %	7 910
Trål – direkte fiske	2 639	20	3 761	6,6 %	- 1 122	142,5 %	7 210
Trål – bifangst ¹	1 000		3 576	6,2 %	-2 576	357,6 %	
Kystnot lukket gruppe	6 800	65	7 010	12,2 %	- 210	103,1 %	22 615
Kystnot åpen gruppe	200	73	91	0,2 %	109	45,6 %	400
Forskning/skole	1 420		1 695	3,0 %	- 275	119,4 %	6 596
Annet (inkl fritidsfiske)			288	0,5 %	- 288		553
Sum	53 401	253	57 341		- 3 941	107,4 %	178 791

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret og Konesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet per 08.04.2010.

¹Kvantum viser estimert innblanding av sild i industritrålfisket 01.01.2009-31.12.2009 og er et resultat av Havforskningsinstituttet sin prøvetaking. Det finnes ingen verditall her.

2.2.2 KVOTESITUASJONEN I 2010

På grunn av bestandssituasjonen, er totalkvoten av sild sør for 62°N blitt kraftig redusert de siste årene. Kvoten er ytterligere redusert i 2010, men nedgangen er mindre enn i de foregående årene. Kvoten ble redusert med 4 % i Nordsjøen og 10 % i Skagerrak fra 2009 til 2010. Tabell 2 viser disponibel kvote for norske fartøy i Nordsjøen og Skagerrak i 2010.

Tabell 2: Kvotesituasjon i 2010 (tonn)

	Nordsjøen	Skagerrak
Norsk kvote	47 647	4 515
Overført til Sverige	846	
Overført til Færøyene	361	
Avsatt til forskning	1 220	
Disponibel kvote til fordeling	45 220	4 515

Det er avsatt 1 220 tonn til forskning i 2010, og etter overføringer til andre land er disponibel kvote på 45 220 tonn i Nordsjøen og 4 515 tonn i Skagerrak. Hele kvoten i Nordsjøen kan fiskes i EU-sonen. Det har gjennom flere år vært en fleksibilitet med hensyn til hvor kvotene kan fiskes ved at inntil 50 % av kvoten i Skagerrak kan fiskes i Nordsjøen. I 2008 og 2009 ble denne andelen redusert til henholdsvis 30 % og 20 %. I 2010 holdes andelen uendret på 20 %.

Tabell 3 gir en oversikt over hvordan kvotene er fordelt mellom de ulike fartøygruppene. Kvotene er fordelt i samsvar med Norges Fiskerlags landsmøtesak 7/01 og 6/07. Kystgruppen får 8 % eller minst 7.000 tonn og trålerne 7 % av disponibel kvote, mens ringnotgruppen får det resterende, hvorav SUK-gruppen tildeles 6 % av ringnotgruppens gruppekvote.

Tabell 3: Fordeling av norsk kvote i 2010 (tonn)

	Ringnot	SUK	Trål ²	Kyst ³	Totalt
Nordsjøen	33 594	2 144	3 481	6 000	45 220
Skagerrak ¹	3 304	211		1 000	4 515
Totalt	36 898	2 355	3 481	7 000	49 735
Fartøygruppens andel av total kvote	74 %	5 %	7 %	14 %	

¹ Inntil 20 % av Skagerrakkvoten kan fiskes i Nordsjøen

² Kvoten avsettes til dekning av bifangst av sild i industritrålfisket

³ Av denne kvoten er 500 tonn avsatt til et låssettingsfiske innenfor grunnlinjene i Skagerrak etter 1. september og 150 tonn avsatt til fartøy med adgang til å delta i åpen gruppe

2.2.3 UTVIKLINGEN I FISKET

Fisket etter sild sør for 62°N er kommet så vidt i gang. Tabell 4 viser fangst og restkvote for de ulike fartøygruppene. Per 20. mai gjenstår om lag 47 000 tonn, det vil ca 95 % av totalkvoten. Til sammenligning gjenstod på samme tidspunkt i fjor om lag 48 000 tonn, det vil si 92 %.

Tabell 4: Fangst og restkvantum

	Gruppekvote	Fangst (tonn)	Rest (tonn)	Rest (%)
Ringnot	36 898	2 681	34 217	92,73 %
SUK	2 355	0	2 355	100,00 %
Trål – bifangst	3 481	23	3 458	99,34 %
Kyst	7 000	120	6 880	98,28 %
Totalt	49 734	2 824	46 910	94,32 %

Kilde: Tallmaterialet baserer seg på innmeldinger til Norges Sildesalgslag og Skagerakfisk per 20.05.2010

2.2.3.1 Ringnotgruppen

For konsesjonspliktige ringnotfartøy er faktoren satt til 0,77 i Nordsjøen og 0,08 i Skagerrak, hvilket innebærer en underregulering av gruppen på 4,1 %, det vil si 1 387 tonn. Gjennomsnittlig overfiske av gruppekvoten de siste årene er lagt til grunn ved faktorfastsettelsen.

Ringnotfisket etter sild sør for 62°N er så vidt startet opp, og i midten av mai måned er det meldt inn 2 681 tonn og 93 % av kvoten gjenstår. På samme tidspunkt i fjor gjenstod 91 % av kvoten.

For ikke konsesjonspliktige ringnotfartøy (SUK) er faktoren satt til 0,55 i Nordsjøen og 0,08 i Skagerrak. Gruppen er overregulert med 9,0 %, det vil si 212 tonn. Overregulering begrunnes med at denne gruppen i en periode frem til 2008 hadde problemer med å ta opp kvoten sin. Ved utgangen av 2009 var SUK-fartøyene sin kvote overfisket med 235 tonn eller 9,5 % (jf tabell 1). I både 2008 og 2009 ble kvoten overfisket etter refordeling.

Årets fiske er ikke kommet i gang for SUK-gruppen, hvilket også var situasjonen på tilsvarende tidspunkt i fjor.

2.2.3.2 Trålgruppen

Trålernes gruppekvote på 3 481 tonn i Nordsjøen er i 2010 avsatt til å dekke innblanding av sild i fisket med småmasket trål etter kolmule, øyepål og tobis. Dersom den beregnede fangst av sild i ovennevnte trålfiske blir mindre enn trålgruppens kvote, vil Fiskeridirektøren etter 1. november åpne for et direktefiske etter sild på det gjenstående kvantum for å sikre at gruppekvoten blir oppfisket. En vurdering av åpning for direktefiske blir først foretatt etter at fisket på øyepål er avsluttet 30. september 2010. Bakgrunnen for denne beslutningen er økt kvote på øyepål, sammenholdt med en reduksjon i totalkvoten på nordsjøild.

I forbindelse med endring av fordelingen av trålgruppens kvote har det blitt stilt spørsmål om hvordan såkalte kombinasjonsfartøy som har adgang til å delta i fisket etter nordsjøild i ringnotgruppen, men kan fiske kolmule og øyepål med småmasket trål, skal kvoteavregne bifangsten av nordsjøild i sistnevnte fiskeri.

Fiskeridirektoratet har i brev av 25. mars d.å. til Norges Sildesalgslag presisert at disse fartøyene skal kvoteavregne slik bifangst av fartøyets ringnotkvote på nordsjøild. Dette er nødvendig for å unngå at denne type kombinasjonsfartøy fisker nordsjøild både på trål- og ringnotgruppens kvote.

2.2.3.3 Kystfartøygruppen

Maksimalkvotene ble fra årets begynnelse satt til 8,0 tonn per kvotefaktor med et garantert kvantum på 5,7 tonn, hvilket tilsier en overregulering på 39,7 % eller 2 519 tonn. Til sammenligning lå overreguleringen på samme tidspunkt i 2009 på 30,5 %.

Kystgruppen har kommet i gang med fisket i Nordsjøen og Skagerrak. Per 20. mai 2010 utgjør innmeldt fangst 120 tonn, hvilket betyr at 98,3 % av kvoten gjenstår. På samme tid i fjor gjenstod rundt 91 % av gruppens kvote.

Også i år avsettes 500 tonn til et låssettingsfiske innenfor grunnlinjene i Skagerrak. Kun fartøy med deltakeradgang i lukket gruppe har mulighet til å delta i dette fisket. Avsetningen skal sikre at det etter 1. september gjenstår 500 tonn av kystgruppens kvote til å benytte i dette låssettingsfisket. For at flest mulig fartøy får mulighet til å benytte seg av ordningen er fartøyene begrenset oppad av en maksimal på 100 tonn låssatt sild.

I tillegg ble det fra 1. januar 2010 gitt adgang til samfiske for låssetting på samme vilkår som tilsvarende ordning i fisket etter norsk vårgytende sild. Intensjonen var at ordningen skulle gjelde fisket etter sild i Skagerrak, dette på grunn av de særlige vanskeligheter med tilgang på føringsfartøy og mottaksanlegg i dette området. Ved en inkurie ble imidlertid ikke denne

avgrensingen tatt inn i forskriften. Adgangen til samfiske for låssetting gjelder på denne bakgrunn i hele området for fiske etter sild i Nordsjøen og Skagerrak.

Som en prøveordning åpnet Fiskeridirektoratet for samføring av samfisket og låssatt fangst av sild i Skagerrak vinteren 2010. På grunn av ekstraordinære værforhold, ble det imidlertid ikke mulig å gjennomføre fiskeri i Skagerrak denne vinteren. Det ble derfor ikke mulig å innhente erfaring fra en slik prøveordning slik opprinnelig tenkt.

Fiskeridirektoratet avholdt møte 28. april d.å. med Norges Sildesalgslag, Norges Fiskarlag og Norges Kystfiskarlag vedrørende samfiske for låssetting og samføring av slik låssatt fangst i pelagiske fiskerier. Fiskeridirektoratet ga her uttrykk for at vi er åpen for at samfisket sild som er låssatt kan føres til mottaksanlegg av et av samfiskelagets fartøy. Videre er vi åpen for at dersom disse fartøyene ikke kan føre fangsten selv, kan samfiskelaget søke via Norges Sildesalgslag om dispensasjon fra veiepåbudet i landingsforskriften og dermed få et annet fartøy til å føre den låssatte fangsten til land. Fiskeridirektoratet og Norges Sildesalgslag vil i den forbindelse vurdere hvordan rutinene for søknad om dispensasjoner formaliseres. Før en slik ordning for samføring kan tre i kraft er Norges Fiskarlag gitt i oppdrag å vurdere kriterier for fartøy i samfiskelaget som skal ha adgang til å føre den låssatte fangsten, slik at formålet med ordningen best oppfylles.

2.2.4 RINGNOTGRUPPENS FISKE ETTER SILD I SKAGERRAK

Ringnotgruppens kvote på sild i Skagerrak er blitt redusert de siste årene på bakgrunn av reduksjon i totalkvoten. Dette har gitt seg utslag i relativt små fartøykvoter. For at dette fiskeriet skal bli regningssvarende for ringnotflåten ønsker Fiskeridirektøren å se på alternative måter å fordele gruppekvoten til ringnotflåten i dette fiskeriet. Alternative fordelingsmodeller kan være påmelding og loddrekning, hvor et begrenset antall fartøy får tildelt kvoten i Skagerrak for fiske i dette området. På denne måten ønsker man å legge til rette for en mer lønnsom og hensiktsmessig avvikling av dette fiskeriet. En slik ordning vil også en miljøgevinst. Fiskeridirektøren vil vurdere dette spørsmålet nærmere til høsten.